

פרטיכל מס. י/2

מישיבת ועדת השרותים הצבוריים

ביום ג', יג' בשבט תש"י

(31.1.50)

נוכחים חברי הועדה: א. רקנטי - היו"ר

ח. למדן

י. לם

א. ח. שאג

א. טביב

ח. דרורי

ח. כהן מגורי

א. סבורי

א. הכרמלי

א. פרמינגר

י. גיל

מוזמנים: ד"ר מאיר - מטעם משרד הבריאות.

הישיבה נפתחה בשעה 8.50

היו"ר א. רקנטי: עלי לקרוא לפניכם שני מכתבים,

אוחם קבלתי ממשרד העבודה וממחלקת

המנגנון, בענין מס מקביל ופצויים לעובדים - ועלינו יהיה לקבוע

עמדה ביתם לכך.

(קורא את שני המכתבים).

ח. למדן: קיים הסכם אשר לפיו משלמת הממשלה בתורה מס מקביל לקופת החולים רק 2% בו בזמן שיהר נותני העבודה חייבים לשלם שלשה. מלבד זאת זכאי כל עובד ממשלתי - ועל כך מתרעמת קופת החולים הכללית - גם אם הוא אינו רשום כחבר קופת החולים לקבל עזרה רפואית מקופת החולים הכללית, אם כי לא מלאה. בחוק המדינה מימי הבריטים, נמצא סעיף המחייב את הממשלה לבטח את עובדיה. כל זמן שסעיף זה לא בוטל, אפשר לתבוע את הממשלה למשפט, במקרה שהיא תתעלם מחובתה זו.

ד"ר מאיר: כונסה ישיבה מיוחדת של נציגי משרד הבריאות. האוצר ומחלקת המנגנון, בכדי להחליט מה יהיה הנוהג לגבי ביטוח עובדי המדינה. ביהם לאוחם העובדים המבוטחים בבר באיזו קופה שהיא, הוחלט לשלם מס מקביל לאותה קופה, בשעור שנת אחוז, לגבי אלה אשר אינם מבוטחים עדיין באף קופת חולים, נעשה הדבר על אחריות העובד עצמו, והוחלט שאין הממשלה רואה עצמה חייבת בתשלום מס מקביל במקרים אלה. היות ו-75% מכלל עובדי המדינה מבוטחים בקופת החולים של ההסתדרות, דרשנו ממנה כמה בנפוצים, ואעמוד על החשובים שבהם.

ראשית, מעוניין משרד הבריאות בכלל ומחלקת המנגנון בפרט, בבדיקה רפואית של כל עובדי המדינה.

ח. למדן: מה יהיה מצבו של עובד אשר בדיקה זו תוכיח כי אינו בריא?

ד"ר מאיר: על כך צריכה להחליט מחלקת המנגנון. קופת החולים הסכימה לבדוק חינום אן את אותם 14 אלף פקידי הממשלה העובדים כבר כעת, והן את אלה המתקבלים לעבודה מידי יום ביום. עדיין שוחחנו בענין זה רק עם קופת החולים הכללית, היות ובה מבוטחים העובדים ברובם; אולם אני מחאר לי שכל קופת החולים תסכמנה לעשות זאת. מלבד זאת, תסכים כנראה קופת החולים הכללית לספק גם מכשירים אורטופדיים במקרי תאונות, היות והסכום בעבודה של הפקידים הנו מועט ביותר. כן הם התחייבו לעשות בדיקה ולהמציא העודות רפואיות.

נשאלת השאלה מה יהיה דינו של אדם המתקבל לעבודה בממשלה וצריך לעבור בבדיקה רפואית, אך אינו חבר קופת חולים. אני בדעה שאי-אפשר לסמוך כל כך על העודה הנחתה ע"י רופא פרטי, ולכן אני חומך

ד"ר מאיר:
בהלאמת הרפואה.

י. גיל: הייתי רוצה לשאול את ד"ר מאיר שאלת

ביניים: למה הוא מתכוון באומרו

"הלאמת הרפואה"?

ד"ר מאיר: אני מתכוון בכך למצב של אי-חלות

הרופא בחולה שהוא בודק.

י. גיל: ההיתי רוצה לדעת אם ד"ר מאיר חושב לעשות

זאת בדרך ההלאמה ע"י המשרד, אם באמצעות

קופות החולים.

ד"ר מאיר: בסטדיה הראשונה אני חושב שוטב לעשות

זאת באמצעות קופות החולים.

בישיבה האחרונה שבה השתתפתי כאן, ארעה

החנגשות בינינו והאשמתי אותי באי-הגינות. אני רוצה לחזור בפני החברים

שלא היו כאן, ולהפביר את רקע הענין והנקנן.

אני מסרתי לחברי הועדה, בשעה שהם

התחילו לטפל בענין זה, שקיים מו"מ בדבר הכרת הממשלה בקופות החולים הקיימות.

אנו החלטנו להכיר בקופות החולים ובשתיים שבקשו להוסיפן למסגרת זו, לא

הכרנו. משרד העבודה הודיע שביחס לתשלום פצויים ומס מקביל, הוא מכיר רק

ב-2 קופות החולים הגדולות, קו"ח הכללית וקו"ח לאומית, היות והן קופות חולים

ארציות ובידיהן מכשירים רפואיים. היות ועם ביטוח העובד מסתלקת הממשלה

מהאחריות לבריאותו, עליה להיות בטוחה שקופתה - אשר בידיה היא מפקידה את

הדאגה לבריאות העובד - באמת תוכל למלא תפקיד זה.

היות וראיתי שנוצרת אי-התאמה בין

המשרדים בשעה שמשרדנו מכיר בחמש קופות חולים ומשרד העבודה בשתיים בלבד,

החלטנו לכנס ישיבה משותפת של שני המשרדים בהשתתפות נציג מחלקת המנגנון.

היות ובאי-כח "קופת החולים העממית" באו אלינו בטענות על שאין ^{היא} אף מוכרת

הכרה מלאה, הזמנתי אותן להשתתף בישיבת הועדה הזאת, שתבריה היו: מר ברנסון,

מר מלמד ואני. נציגי "קופת החולים העממית" טענו, שאם מכירים בקופת חולים

~~היא~~ בהתאם לגובה רמתה מבחינה רפואית, לא נכון להפלות קופה זו לגבי קופת

ד"ר מאיר:

החולים הלאומית, וכד'. בחור מוצא מן הסבך, הצעתי שמשרד הבריאות ימנה ועדה חקירה של שלשה רופאים, אשר אליהם יצורפו נציגי משרד העבודה ומחלקת המנגנון. ועדה זו תחקור באופן יסודי את ההיקף ואת שיטות העבודה, הרמה הרפואית וגובה מסי החבר בכל אחת משבע קופות החולים הקיימות - כדי שנוכל לקבוע על יסוד מסקנותיה את עמדותינו, הן לגבי חשלום הפצטיים והן לגבי ההקצבות. על ועדה זו יהיה לסיים את עבודתה עד לחושש אפריל, ועד לתאריך זה מקבלות כל חמש קופות החולים המוכרות על-ידי משרדנו את חשלום המס המקביל. לפני חדש וחצי בערך, התחייבתי להמציא

לכם הומר עיוני על כל אקופות החולים. שלחתי מיד חוזר אל כל הקופות - והעתק ממנו קבל גם יו"ר הועדה הזאת - בבקשה למלוי שאלון בדבר כל הפרטים המעניינים אותנו, שבעבודתן. לעת עתה קבלתי חשובה על כך רק משזים, או שלש, קופות חולים. לפני שבוע שלחתי מכתב אל יו"ר ועדת השרותים הצבוריים, בו שאלתי אם הנכם מעוניינים בהמשכת המצאת החומר בצורה זו, או שאתם מעדיפים לשמוע את מסקנות ועדת החקירה.

י. לם: שאלת הפצויים והמס המקביל אינה שאלה

רפואית, כי אם שאלה יורידית בעיקרה.

ביטוח העובדים בקופות החולים על-ידי הממשלה, אינו מחייב את העובד ללכת במקרה של חאונה לקופת חולים דוקא, גם אם הוא הסריז שהוא מוכן להיות חבר בה; אם הוא יעדיף ללכת אל רופא פרטי, תהיה הממשלה חייבת לשלם את חלקה בטפולו. אותו דין גם בנוגע לפצויים. אם הממשלה חבטת את העובדים באמצעות חברת ביטוח מסוימת וחברה זו תפשוט את הרגל, למשל, יהיה העובד זכאי לקבל פצויים ולבא בדרישות לכך, אל הממשלה ולא אל חברת הבטוח. מאידך ברור, כי אפוא הממשלה תהיה מעוניינת לבטח את עובדיה במוסדות בהם היא יכולה להיות בטוחה שלא יגרם לה נזק על ידי כך.

עוררתי בעיה זו, באשר על ידי העברתה,

אנו מבינים שקיימת שאלה של סיכוס על ידי ביטוח בקופת חולים חלשה, פן היא לא תוכל לספק את העזרה הרפואית הדרושה. על כן, היות ובינחיים משלמים מס מקביל לכל קופות החולים, אני מציע לדחות את החלטתנו עד לאחר שמיעה מסקנותיה של ועדת החקירה.

י. גאל: אנו החאטפנו היום לאחר דיונים שנמשכו

למעלה מחצי שנה, כדי להחליט סופית על

י. גיל:

הבעיות שבהן עסקנו, ובמקרה הצורך - להביאן להחלטה הכנסת. אולם, אני מודה שחל מפנה רציני במצב, צם הודעת ד"ר מאיר על ההחלטה לערוך חקירה יסודית של מצב כל קופות החולים, וייתכן שמסקנות חקירה זו תמנענה מאתנו דיון נוסף, אם הן תספקנה גם את רצון המיעוט; אם לא, אנו נוכל להחליט לאחר שמיעה מסקנות אלה, אם אנו מעבירים את השאלה לדיון בכנסת. מלבד זאת, אני רוצה להעיר לד"ר לם, שהוא אינו יכול לשפוט עדיין איזו קופת חולים חזקה ואיזו חלשה.

י. לם: דברתי רק באופן פרינציפיוני ולא נקפתי באף שם.

י. גיל: מלבד זאת, עלינו לקבל החלטה גם בענין מתנות העולים, אם כי ייתכן שזה נוגע יותר לסוכנות מאשר למשרד הבריאות.

ח. דרורי: אני מבינה מהצעת הד"ר מאיר, שיש רצון ללמוד את הבעיה באופן יסודי יותר; אולם, קיימת החלטה מסוימת בענין זה ועלינו להחליט אם אנו מבטלים אותה, או לאו.

ח. למדן: אם כי אינני בעלת השכלה יורידית, הריני חושבת שועדת השרותים הצבוריים של הכנסת, אינה צריכה לעסוק בבירור חלונות המוגשות לה על-ידי מישהו. במדה שנמסרה לטיפולנו הדאגה לשטח של בריאות העם, עלינו לעשות זאת, ובדרך הישרה. באומרי " בדרך הישרה", הרוני מתכוונת לביטוח העם נגד מחלות.

בעית הפיצויים התעוררה בעקב "החטא הקדמון" שחטא משרד הבריאות בהפירו בחמש קופות חולים; על-ידי כך הוא השמיט את הבסיס העקרי שעליו צריך היה לעמוד: תמיכת הממשלה ניחנת רק לקופות החולים המסוגלות לקבל עליהן את דאגת האישפוז, על-ידי בנין מוסדות רפואיים עצמאיים משלהם. כך הזדרזה, בישיבה מסוימת, גם ועדת השרותים הצבוריים להחליט, שהיא מחייבת את ההכרה בכל קופות החולים האלה שהוכרו על-ידי משרד הבריאות.

לקראת עבודת הועדה החוקרת, עלינו

ח. למדן:
לקבוע עמדה שתדריכנה בעבודתה. עמדה זו צריכה להיות, שאין המדינה מכירה
אלא בקופת חולים אשר לרשותה עומדים כלים רפואיים עצמיים, אשר יוכלו להיות
עזר למדינה.

ח. כהן-מגורי:
אני מקבל את העקרון שהציעה הגב' למדן
בהבדל אחד: לדעתה צריך האישפוז להעשות
על-ידי קופות החולים, ולדעתי - על-ידי המדינה. כל זמן שלא תתמכו באישפוז
ממלכתי, לא תהיו בנים כלפי העם, אשר על-ידו רכשתם לכם את הכלים הללו.
הסתדרות העובדים אינה מיצגת את כל העם, ועלינו לבטח את בריאות העם בלו.
ישנן לכך שתי דרכים בלבד אשר באחת מהן עלינו לבחור: ישנה דרך בה עלינו
ללכת - אם כי לדאבונו - של הכרה בכל קופות החולים שנוסדו עד להקמת המדינה
ויש לחלק ביניהן את ההקצבות בהתאם למספר החברים; אם אין אנו מקבלים גישה
זו, ישנה רק דרך של אישפוז ממלכתי. אשר לרמה הרפואית, אני מציע שוב להשאיר
זאת להכרעת המבוטח עצמו, שבדאי יבחר את הטוב ביותר, בלי כל חישובים
מפלגתיים.

לסיכום אני מציע שהועדה תחליט כעת:

או להכיר בכל קופות החולים הקיימות, או אישפוז ממלכתי. בהצעת ד"ר גיל
אינני רואה על הכוונה לדהיח הענין.

הרב א.ח. שאג:
כנגד הצעת הגב' למדן והצעת מר כהן,
אני מציע לדחות את הדיון בענין זה,
עד לאחר קביעת מסקנות הועדה.

ד"ר מאיר:
ועדת החקירה שמונתה על-ידינו חברר
רק באיזה קופות חולים חכיר הממשלה
ואיזה מהן תהיינה זכאיות לקבל פצויים. שאלת הביטוח על-ידי המדינה תובא
בקרוב לדיון בכנסת על-ידי שרת העבודה, וכן תובאנה מסקנות ועדת הביטוח
העממי ביחס לדרך הגשתו.

ח. דרורי:
אני חומכת בהצעת הרב שאג, כי הייתי
רוצה שהחלטתנו בענין זה תהיה מבוססת
ובעת משקל. אני מבקשת את היו"ר להודיע שבינתיים לא קיימת כל החלטה אחרת
בענין זה.

א. הכרמלי:
אני מסכים לעקרון שהציעה הגב' למדן

א. הכרמלי:

אך אני מציע לה להקפיא את הצעתה, כשם שעשינו עם הצעה קודמת, כדי לאפשר לנו לשמוע את תוצאות עבודת ועדת החקירה.

א. פרמינגר:

יש להפריד בדיון זה בין שתי בעיות.

ביחס לאחת מהן אין ספק לאיש שהיא

מאמצא נחננה בסמכות ועדה (א), ובעיה זו חקרנו ושמענו את כל מה שהיה לשמוע עליה. כל מי שהיה מעוניין בעזרת הממשלה בא הנה והשמיע לנו את כל הפרטים האפשריים, בעל-פה ובכתב אני חושב שאין לנו עתה אלא להחליט ולהצביע. הבעיה השניה היא שאלת המס המקביל הנוגעת גם לוועדת העבודה. עדיין לא דנו בה ולא קבלנו כל חומר לענין זה, ועל-כן אני חושב שאין לנו יכולים להכריע כעת, כי אם יש צורך להרכיב ועדה מיוחדת לשם כך.

ד"ר מאייר:

בענין ההקצבות הדיון נעשה למיותר,

היות והן כבר חולקו.

א. פפמינגר:

הבל מאוד שהן חולקו בטרם קבלנו החלטה

בענין זה, אך עלינו לקבוע בכל זאת

את עמדתנו, בכדי שאי אפשר יהיה להסתמך על חלוקה זו להבא, בעל פרצדנט. אנו מציעים כעקרון, להכיר רק בקופות חולים אשר בידיהן מוסדות רפואיים ומספר חבריהן עולה על עשרת אלפים. אם הצעה זו לא תתקבל על-ידי הועדה אנו נביא זאת בפני הכנסת. לבסוף אני רוצה לומר, כי החלטה כזו תהיה הן לטובת עניני הבריאות במדינה והן לטובת המטפלים בהם.

היו"ר א. רקנטי:

אזאועדת החקירה אינה יכולה לפעול מבלי

לשמוע את חוות דעת הועדה שתודרך

על ידה. לכן, עלינו לקבוע עמדה בשאלות אלה בתור ועדה של הכנסת המטפלת בענין זה. (הרב א.ח. שאג: ועדת-חקירה צריכה להיות בלתי תלויה) ראינו כיצד פעלה ועדה ממשלתית אחרת, מבלי לשאול לעמדת הועדה שלנו, ולכן עלינו להחליט למפרע מה תהיה עמדתנו.

ח. דרורי:

אם אנו מוכנים להחליט גם כעת על עמדתנו

בשאלות אלה, אין צורך בקביעת ועדה.

אולם, אני חושבת שעלינו לדחות את הסיכום בענין זה לאיזה זמן, עד שנוכל

ח. דרורי:

לקבל החלטה מבוססת ובעלת משקל.

א. מביב:

אני חושב, שמסקנות ועדת החקירה
יפיעו לצד זה או אחר בויכוח
המחנה כאן, ואולי נצליח על ידי כך לשכנע מספר חברים רב יותר לדעה אחת.

ד"ר מציאב:

עלי להעיר, כי קיימים שני גורמים
נפרדים: הכנסת עם ועדותיה, והממשלה

על משרדיה. המשרדים עושים את עבודתם הרגילה לפי קבלתם ומקבלים הוראות
ממזכירות הממשלה בלבד. אמנם, ישנם דברים רבים א' השייכים לתחום פעולתם
של המשרדים, היכולים להחפרש כשאלה ציבורית בה צריכה לדון הכנסת ואפשר
להביא את העניין לדיון בפניה או בפני ועדותיה - אמנם, ברור שע"י כך תופרע
עבודתנו הסדירה ואין אנו יכולים להסכים להפרעות מעין זה.

י. לם:

אנו יכולים רק לחוקק חוק, או במקרה
שלדעתנו אין הממשלה מוציאה את הכספים
העומדים לרשותה כראוי - אנו יכולים לדרוש הצבעת אי-אמון.

ח. למדן:

אני מבקש להצביע על ההצעה הבאה:
"ועדת השירותים הציבוריים שמעה את
תביעות קופות החולים ולברי משרד הבריאות על מקומן של קופות החולים השונות
בהכרת משרד הבריאות. הועדה מביעה את דעתה שמשרד הבריאות צריך לעודד אך
ורק קופות חולים אשר ישלחן מוסדות רפואיים עצמיים, המהווים עזר למדינה
בבעיות האישפוז והריפוי." אם הצעה זו תתקבל אציע פרק נוסף, אשר יכול
להיות כי רק חלק מתומכי ההצעה הראשונה יתמכו בו והוא: "ועדת השירותים
הציבוריים רואה את קופת החולים הכלליה, קופת החולים הלאומית וקופת החולים
העממית כראויות להכרתה ותמיכתה של הממשלה" אך אין אני מעמידה זאת כתנאי.

היו"ר א. רקנטי:

אני מאמץ מעמיד להצבעה את הצעת
הרב שאג לדחות את החלטתנו עדלאחר

שמיעת מסקנותיה של ועדת החקירה

שה.

י. גיל:

בקשתי אל ד"ר מאיר, להשמיע לנו פרטים בדבר חקציב שנת 1950 - 1951 ~~הוא~~ ובדבר חכניות עבודתו של משרד הבריאות בשנה הבאה. הייתי מבקש את היו"ר לקבוע עם ח"ר מאיר ישיבה מעשית לשם כך. הגיעה אלי שמועה, ששר הבריאות משוחח עם חברי ועדת הכספים ומבקש מהם לתמוך בחקציב, אותו הוא עומד להציע. אני חושב, שמתפקידה ואפילו מחובתה של ועדת השירותים הציבוריים לדעת גם כן על כך.

ד"ר מאיר:

אהיה מוכן לעשות זאת לכשנגמור בעיבוד הצעת החקציב.

י. גיל:

עלי להזכיר שקיבלנו החלטה בדבר חלוקת ההקצבות לקופות החולים השונות לשם בנין מרפאות ובחי חולים. כל זמן שהחלטה זו לא תבוטל הרי היא קיימת, ויש לבצעה.

ד"ר מאיר:

עלי לחזור ולהדגיש, כי אין בסמכות הועדה להתליט על כך, כי אם הדבר נתון לשיפוטו של משרד הבריאות. אני ביקשתי ממשרד האוצר הלואה בסך 3 מיליונים לירות לשם בנין בחי חולים. הייתי מבקש אותכם להזמין כאן את מזכירות הממשלה ואת ועדת הכנסת, ותחליטו באופן עקרוני מאם מה הם תחומי סמכויותיהם של משרדי הממשלה ושל ועדות הכנסת.

ח. למדן:

אין אנו מתערבים בשאלות הביצוע, אך אנו יכולים להביע את דעתנו, כי הממשלה שגתה בעשוף צעד זה או אחר, והשר יצטרך להגן על כך.

א. פרמינגר:

קיבלתי מכתב לאקונוי על אף כי הסירור בעניני הסעד אשר נקבע על ידי הועדה שלנו לא יחייב, היות ולא נרשמו די חברים; על המכתב חתומה הגב' רבקה חזן. הייתי רוצה לדעת, אם היא היתה מוסמכת לכך ואם לא מוטב היה שהיושב ראש יודיע להבא הודעות ממין זה ולא פקירי המזכירות. אני חושב, כי אין לוועדה הזאת כל זכות ציבורית לדון בעניני הסעד אם היא אינה מסוגלת

שה.

א. פרמינגר:

להוציא לפועל את המיורים בכפרים הנמושים עליהם^{היא} החליטה.

היו"ר א. רקנטי: עלי להודיע לכם, כי היות וראיתי שנרשמו

למיור רק שלושה חברים החלטתי לדחותו

ובקשתי את מר צידון להודיע על כך לחברי הועדה; זהו כנראה פשר המכתב שקבל

מר פרמינגר.

עלינו לקבוע למפרע תוכנית למיורים

א. הכרמלי:

שלנו. אני מציע שנבקר הפעם בסביבות

ביח-גוברין.

אנו נצא מחר בשעה 10.00 למיור לסביבו

היו"ר א. רקנטי:

ביח-גוברין.

הישיבה ננעלה בשעה 10.45

= = =